

בריטניה: יותר ספסרים, יותר מובטלים

הברית: "אתה רואה שיש כבר אינטגרציה מלאה במיסדות שלנו."

אל-סאלוודור:

סתם יום של דם

אין צורך לחזור שוב על הניתוחים שהופיעו בעולם סקן, על מדיניותה של ארצות-הברית באמריקה הלא-טינית. כיום יודעים כולם, שושינגטון נתנה לדיקטטור רים הפאשיסטים רשות לבצע שחיתות בסיטונות. יפיר הנפש של ג'ימי קארטר נעלמו מהשטח. השבוע העל-תה אל-סאלוודור קירבנות חדשים למולך של רונאלד רגן.

בבירה סאן-סאלוודור פרצו אנשי אורדן (האסאס הסאלוודורי) לבתיהם של אינטלקטואלים דימוקרטים ורצחו 23 מהם ברחובות. לאור היום, שבעה אנשים נוספים נשחטו בבתיהם, שני בתים הועלו באש. ביער סמוך לבירה נמצאו 13 גופות, ביניהם ארבעה ילדים. שבוע של שיגרה באל-סאלוודור הרחוקה.

חיוך מסוים

כשהופיעו שר-החוץ האמריקאי, אלכסנדר הייג, וראש ממשלת ישראל, מנחם בגין, בפני העיתונאים, שאל מישהו, "מה עם ההתנחלויות?" מדווח על כך איש מעריב, אילן כפיר: "בגין נראה מופתע כלשהו מן השאלה, שנראתה כלא שייכת לעניין. הוא השיב בצורה חותכת, המדיניות המובהקת של מימשל רגן היא שלא למתוח ביקורת על ידידים קרובים. על פניו של בגין הופיע חיוך."

החיוך הזה כבר מוכר ברחבי העולם. הבשר רח לפי רגן הפכה חגיגה-רבתי עבור ראש ממשלת דרום-אפריקה, פיטר בוטא, העלתה חיוכים רחבים על פני שליטי אל-סאלוודור, גואטמלה,

בגין והייג מיסדר המחייכים

אורוגוואי, ארגנטינה, אינדונזיה ופקיסטאן. עתה הצטרף גם בגין למיסדר המחייכים. ביקור הייג הפך לאורגיה ממושכת של סיי-פוק רב לכל הפרשנים השיטחיים, שחזרו לבני-טחון העצמי קצרה-טווח הזכור עוד מהרפתקת 1956. סוף-סוף יש סדר. ישראל הופכת לחלק בלתי נפרד מהמערק האנטי-סובייטי. בא הקץ לתיקויות הפלסטיניים.

כמו ב-1956, המזהירים בפני השחצנות וקוצר הראייה נותרו במיעוט. גם התוצאות עלולות להיות דומות מאוד.

שאלכסנדר הייג, דמות אפלה מבחינה מוסרית, הוא מדינאי מוכשר, בעל יכולת. אחרי שבועות מעטים היה יכול לדווח על הצלחה בלתי-מבוטלת במאבק נגד קובה של פידל קאסטרו. אחרי שנות השבעים, שבהן הצליחה קובה להחליץ מבי-דודה ולקשור קשרים משמעותיים עם ארצות רבות באמריקה הלאטינית, הצליח הייג לבודד אותה שוב. קולומביה ניתקה לחלוטין את היחסים הדיפלומטיים עם קאסטרו, ואילו פנמה קראה לכינוס אירגון-ארצות-אמריקה, כדי להכריז חרם על קובה. חלה הרעה מש-מעוית, עד לגבול הניתוק, ביחסי קובה עם ונצואלה, קוסטה-ריקה, פרו וג'אמאיקה. כידוע אין לקובה יחסיים כלשהם עם המישטרים הימניים והפאשיסטיים המרובים. כדוגמת צ'ילה, ארגנטינה או אורוגוואי. אפילו היחסים הטובים עם אקוודור, בעלת מיש-טר הנוטה לשמאל, שנכשו לאחרונה באשמת קאסטרו עצמו. הקובנים פרצו לשגרירות אקוודור בארצם, כדי לחסל קבוצה של מתנגדי המישטר; צעד מטושטש שדהף את אקוודור למקלה האנטי-קובאית.

מזה שנות ברירות. העילה המיידית לניתוק היחסים בין קובה וקולומביה היתה שונה. השילטונות בקולומביה הצליחו, אחרי מאמצים מרובים, לתפוס ולכלוא את מנהיג המחתרת המקומית, הרמס רודריגס. אחרי שעבר עינויים מהירים בנוסח דרום-אמריקאי, הופיע רודריגס במסיבת-עיתונאים, והודה שהוא ועוד 70 מאנשיו קיבלו אימון צבאי בקובה. הצהרתו של רודריגס סיבכה גם את יחסי קובה-פנמה. מכיוון שמג-היג המחתרת סיפר שקאסטרו השתמש בפנמה כבתחנת-

מעבר לאספקת נשק וציוד לוחמה אחר לתנועות-שיחיות ברחבי אמריקה הלאטינית.

עדיין לא ברור מה יהיה עתיד היחסים שבין קובה למעצמה העולה במרכז-אמריקה — מכסיקו. המכסיקאים העניקו מיקלוב מדיני לסופר הקולומבי גאבריאל גראסיה (מזה שנות בדידות) מארקאו, ידיד ותיק של פידל, שאינו מסתיר את אהדתו לקובה.

משקיף סוציאליסטי בפאריס אמר השבוע לסופר לה מונד דיפלומאטיק, שתקריות דומות בעבר לא גרמו לתגובה כה קיצונית באמריקה הלאטינית. המסע האנטי-קובאי הוא פרי תכנון מתואם בושינגטון, ולא רק שרשרת מיקרית של תגובות ספונטאניות. בהאזנה עצ-מה גובר החשש שהייג עלול לנצל תוקפנות סובייטית אפשרית כלפי פולין, כדי לבצע מעשה תוקפנות דומה נגד קובה.

דרום-אפריקה:

שאלה של קוסמטיקה

מאמציו המוצלחים של ראש ממשלת דרום-אפריקה, פיטר בוטא, לזכות באהדת ארצות-הברית, עלו במחיר שיפוצים מיוערים בסגנון האפרטהייד. למרבה האירוניה, בעייתו העקרית של בוטא היא עם הקיצוניים שלו...

קריקטורה זו, פרי עטו של איש ניו-יורק סטייטסמאן, ג'ון מיניון, מבהירה את טיב השיפורים הקוסמטיים יותר ממאות מאמרים. מסביר בוטא לנשיא ארצות-

עליית הימין הרוב הארצות הרכושניות לוותה, בדרך כלל, בתרועות-נצחון ברוב כלי-התיקשורת. אפילו ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, שהיא בעלת קסם אישי מוגבל ביותר, זכתה לאשראי גדול כשנבחרה לתפי-קידה ב-1979. אחרי שנים ארוכות של ראשי-ממשלת פרגמטיים — אנשים כמו אדוארד הית והרולד ויל-

תאצ'ר והאינטלקטואלים סטאליונגרד וא'עלמיין

סון, שלפעמים די קשה להבדיל ביניהם — זכתה בריטניה בראש-ממשלה שדוגלת בקו תקיף, נשענת על אידיאולוגיה ימנית ומבצעת מדיניות ברורה. הקני צוצים האדירים בתקציבי הרווחה, שיעורי הריבית הגבו-הים, שער הלירה הנבוה, המדיניות המכוונת ליצירת האבטלה, לא היו פרי המיקרה, או תולדה של חוסר תיאום. תאצ'ר ויועצה היהודי, סיר קית ג'וזף, פעלו בשיטתיות להשגת היעדים האלה, הגיעו לחוף הנכסף תוך שנתיים ואף הצליחו להוריד את שיעור האינפלציה. סטאליונגרד וא'עלמיין. בריטניה הפכה למעבדה ענקית, שבה נוסו שיטות מוניטאריות באורח מסקני. באביב 1981 הורגשו כבר תוצאות, לא רק חברתיות אלא גם כלכליות טהורות. האינפלציה נבלמה במיקצת במחיר של גידול מועז באבטלה (מ-800 אלף ל-2.5 מיליון עם תחזית של 3.5 מיליון בשלהי 1982), והתע-שייה הבריטית ספגה מכות קשות בהעדר סובסידיות ותמיכה ממשלתית. אלפי מיפעלים נסגרו, אנשי-עסקים חדלו להשקיע בתעשייה, הפכו לספקולנטים. שיר דורי הרדיו הטלוויזיה לא פוסקים מלשדר בשורותי איוב, על אלפי עובדים המצטרפים לשורות המובטלים בכל שבוע.

התאצ'ריות חדה להיות יפה או פופולארי. המרד האינטלקטואלי נגד הימין הקיצוני כבר החל בכרי-טניה, והוא עומד להתפשט בכל רחבי אירופה. לקראת המאבק עם הרגניזם בארצות-הברית עצמה. השבוע הסתבר לכולם שלא רק השמאל בוחל בשי-טות תאצ'ר. שני הכלכלנים מקיימברידג', רוברט גילד ופראנק האן, שתקפו את תאצ'ר כבר לפני שנה, וספגו עוינות וליגלוג, אירגנו מיכתב-מחאה של אנשי כל-כלה נגד תאצ'ר.

נאמר בו בין השאר:

אנו, אנשי המחלקת הכלכלית באוניברסיטת ברי-טיות משוכנעים ש —

● אין כל בסיס בחיבוריה הכלכלית לטענת הממי-שלה, שהקטנת הביקוש תגרום לשליטה קבועה בשיעור האינפלציה ותסייע להכרעה כלכלית ולשיפור בייצור ובתעסוקה.

● המדיניות הנוכחית תעמיק את המשבר, תכרסם בבסיס התעשייתי של המשק, היא מהווה איום על היציבות החברתית והפוליטית.

● קיימת מדיניות אלטרנטיבית. הגיע הזמן לבטל את המדיניות המוניטארית ולשקול בדהיפות אמצעים אחרים כדי להביא להבראת המשק.

ע' כאן מיכתב-מחאה. על המיסמך הזה חתמו 364 כלכלנים בכירים מכל רחבי בריטניה. רק מיעוטם אנשי שמאל מובהקים. מבחינות רבות הוא מהווה סטאליונגרד או אל-עלמיין של הימין הקיצוני. מיכתב ה-364 הנחית מהלומה מכי-איבה ביותר על תאצ'ר, אולי החמורה ביותר מאז עלור-תה לשילטון.

קובה:

פולין של אמריקה

גם פרשנים הסבורים שממשלת רונאלד רגן הכי-ריוה מילחמה-ירבתי על כל עמי אמריקה הלאטינית — מילחמה שסופה להיכשל — אינם יכולים להתעלם מהצלחות בהוה. כבר נאמר פעמים רבות במדור זה,